

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON 10
KANTONALNI SUD U LIVNU
Broj: 68 0 Rs 030671 21 Rsž 3
Livno, 01.09.2021. godine

Kantonalni sud u Livnu u vijeću sastavljenom od sudija Vidačak Ozrenka kao predsjednik vijeća, Bosnić Željko i Sofija Vrdoljak kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice J. D. rođ. B. udova M., B. b.b., Livno, koju zastupa punomoćnik S. J., advokat iz Livna, ul. T. b.b., protiv tužene M. L., ul. S. b.b., zastupana po direktoru Ž. M. i punomoćnicima iz ZOU D. B. i T. B. advokatima iz Širokog Brijega, ul. F. D. B. broj x, radi zaštite prava iz radnog odnosa, odlučujući o žalbama tužiteljice i tužene, izjavljene protiv presude Općinskog suda u Livnu broj 68 0 Rs 030671 20 Rs 3 od 12.03.2021. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 01.09.2021. godine donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalbe se odbijaju i prvostepena presuda potvrđuje.

Odbija se zahtjev tužene na ime isplate sastava odgovora na žalbu u iznosu od 1.080,00 KM plus 17% PDV-a .

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom koja glasi:

Odbija se glavni tužbeni zahtjev koji glasi:

„Poništava se kao nezakonita Odluka tuženika o prestanku ugovora o radu broj: 119 /2014 od 31.3.2014. godine, te se nalože tuženiku da tužiteljicu vrati na poslove i radne zadatke operatera u skladištu zrijenja.

Dužan je tuženik isplatiti tužiteljici iznos od 33.504,35 KM na ime neto plaće za period od 1.4.2014.godine do 20.9.2018.godine sa zakonskom zateznom kamatom koji na svaki mjesečni iznos neto plaće od 624,31 KM mjesečno teče od dospijeca svakog mjesečnog iznosa svakog prvog u mjesecu za prethodni mjesec, pa do konačne isplate u roku od 15 dana po donošenju presude.

Dužan je tuženik u ime i za korist tužiteljice uplatiti kod MIO/PIO sve obvezne doprinose za mirovinsko i zdravstveno osiguranje u mjesečnom iznosu od po 280,49 KM i to za razdoblje od 1.4.2014.godine do 20.9.2018.godine sve u roku od 15 dana po donošenju presude.

Dužan je tuženik platiti tužiteljici parnični trošak prema troškovniku sa zakonskom zateznom kamatom od donošenja prvostupanjske odluke do konačne isplate.“

Odbija se prvi eventualni tužbeni zahtjev koji glasi :

„Poništava se kao nezakonita Odluka tuženika o prestanku ugovora o radu broj: 119 /2014 od 31.3.2014. godine, te se nalože tuženiku da tužiteljicu vrati na poslove i radne zadatke operatera u skladištu zrijenja.

Dužan je tuženik isplatiti tužiteljici iznos od 7.906,97 KM na ime razlike između neto plaće za period od 1.4.2014.godine do 20.9.2018.godine i ostvarene prijevremene starosne mirovine sa zakonskim zateznim kamatama koji na svaki mjesečni iznos razlike od 147,33 KM mjesečno teče od dospijeca svakog mjesečnog iznosa svakog prvog u mjesecu za prethodni mjesec, pa do konačne isplate u roku od 15 dana po donošenju presude.

Dužan je tuženik u ime i za korist tužiteljice uplatiti kod MIO/PIO sve obvezne doprinose za mirovinsko i zdravstveno osiguranje u mjesečnom iznosu od po 280,49 KM i to za razdoblje od 1.4.2014.godine do 20.9.2018.godine sve u roku od 15 dana po donošenju presude.

Dužan je tuženik platiti tužiteljici parnični trošak prema troškovniku sa zakonskom zateznom kamatom od donošenja prvostupanjske odluke do konačne isplate.“

Usvaja se dio drugog eventualnog tužbenog zahtjeva kojim se obvezuje tuženik isplatiti tužiteljici iznos od 624,32 KM na ime neto plaće za četvrti mjesec 2014.godine sa zakonskim zateznim kamatama počevši od 1.5.2014.godine, te u ime i za korist tužiteljice uplatiti kod MIO/PIO sve obvezne doprinose za mirovinsko i zdravstveno osiguranje i to za četvrti mjesec 2014.godine u iznosu od 280,49 KM, do isplate u roku od 15 dana po donošenju presude.

Svaka stranka podmiruje svoje troškove postupka“.

U navedenoj pravnoj stvari Vrhovni sud FBiH je svojim rješenjem od 29.06.2020.godine br.68 0 Rs 030671 19 Rev a po reviziji tužiteljice prvostepenu presudu Općinskog suda u Livnu br. 68 0 Rs 030671 18 Rs 2 od 23.06.2019.godine, te presudu Kantonalnog suda u Livnu br. 68 0 Rs 030671 19 Rsž 2 od 18.09.2019.godine ukinuo i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Protiv navedene prvostepene presude od 12.03.2021.godine u otvorenom zakonskom roku blagovremeno su žalbu podnijele obje parnične stranke i to tužiteljica u dijelu kojim je odbijen tužbeni zahtjev kako osnovni-glavni tako i eventualni tužbeni zahtjev iz svih žalbenih razloga iz čl.208.ZPP-a, sa prijedlogom da se uvažavanjem žalbe prvostepena presuda ukine te u

osporenom dijelu predmet vrati na ponovni postupak i odlučivanje, a tužena je uložila žalbu u pogledu odluke o troškovima postupka zbog pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se uvažavanjem žalbe predmetna presuda u dijelu u kojem je odlučeno o troškovima postupka preinači na način da se obaveže tužiteljica na plaćanje 97,3% troškova postupka prema troškovniku od 16.02.2021.godine.

Tužena je podnijela odgovor na žalbu sa prijedlogom da se odbije žalba tužiteljice i obaveže istu na isplatu tuženoj troškova parničnog postupka.

Žalbe su neosnovane.

Odlučujući o žalbama tužiteljice i tužene, te ispitujući pobijanu presudu u granicama žalbenih razloga i u granicama člana 221. ZPP-a sud je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga.

Iz činjeničnog utvrđenja prvostepenog suda, a koje utvrđenje prihvata i vijeće ovog suda utvrđeno je:

- Tužena je dana 31.03.2014. godine pod brojem 119/2014 donijela odluku o prestanku ugovora o radu za tužiteljicu koja je raspoređena na poslove operatera u zrioni i da joj prestaje radni odnos sa danom 29.03.2014. godine sa napomenom da je ispunila uvjete za starosnu mirovinu uz isplatu otpremnine u iznosu od 2.508,00 KM, a da u istoj odluci je navedeno da je prilog iste pristanak zaposlenice na prijevremeno umirovljenje, u kojoj je navedeno da je ista upoznata sa ekonomskom situacijom u društvu (mljekara) koja je posljedica gubitka tržišta R Hrvatske zbog čega je poslodavac prinuđen zbrinuti određen broj radnika, te je svojim potpisom se izjasnila da prihvata ponudu za odlazak u prijevremenu starosnu mirovinu u skladu sa Zakonom o radu i Zakonom o mirovinskom i invalidskom osiguranju,

- Po rješenju Županijske administrativne službe Livno od 24.06.2014. godine, a po zahtjevu tužiteljice istoj je priznato pravo na obiteljsku mirovinu počev od 30.03.2014. godine kao članu porodice umrlog supruga D. M., iz Rješenja Županijske administrativne službe Livno od 13.01.2015.godine tužiteljici je izdato privremeno rješenje kojom se priznaje pravo na starosnu mirovinu mjesečno 262,65 KM kao akontacija mirovine s tim da isplata tužiteljici pripada od 03.05.2014.godine u kom rješenju je navedeno da tužiteljica ima navršenih 59 godina života, 31 godinu mirovinskog staža 6 mjeseci i 24 dana,

- Iz nalaza i mišljenja vještaka M. G. od 04.03.2016. godine tužiteljici da su uplaćeni iznosi na ime plata i doprinosa od strane tužene do 29.03.2014. godine (danom odjave iz osiguranja), a iznosi koje je vještak naveo odnose se na period da je tužiteljica radila od prestanka ugovora o radu do izrade nalaza, a iz dopune nalaza i mišljenja istoga vještaka od 11.09.2018.godine navedeni su obračuni eventualne visine štete uslijed neisplaćenih plata (da bi ostala u radnom odnosu)

od 01.03.2016. do 20.09.2018.godine zatim za isto razdoblje iznos na ime privremene starosne mirovine, te razlike za isto razdoblje između iznosa koji bi tužiteljica ostvarila po osnovu privremene starosne mirovine,

- Iz Uvjerenja MIO/PIO Županijske administrativne službe od 07.09.2018.godine utvrđeno je da je tužiteljica ostvarila pravo na mirovinu sa 03.05.2014.godine,

-Iz iskaza tužiteljice utvrđeno je da je ista potvrdila sadržinu potpisane izjave, da je ona podnijela zahtjev za priznavanje na obiteljsku mirovinu, a nakon toga i starosnu, a iz iskaza I. M., J. M., J. D. utvrđeno je da su bili upoznati sa teškom situacijom u vezi poslovanja tužene, a neki djelimično, da su pojedini od radnika potpisali izjavu, a neki da nisu, a da su u međuvremenu primani sezonski radnici po potrebi posla.

Nisu osnovni žalbeni navodi tužiteljice da je istoj dat nezakonit otkaz Ugovora o radu, na ime iz navoda tužiteljice da je bila prinuđena da sebi osigura minimalne prihode je tražila donošenje rješenja o privremenoj mirovini. Naime, upravo iz izjašnjenja same tužiteljice a na prijedlog poslodavca na odlazak u privremenu starosnu mirovinu u skladu sa Zakonom o radu i Zakonom o mirovinsko invalidskom osiguranju koje izjašnjenje je tužiteljica lično potpisala, da je ona upoznata sa trenutnom ekonomskom situacijom u društvu (misli se na mljekaru) koja je posljedica gubitka tržišta R Hrvatske, zbog čega je poslodavac prinuđen na taj način zbrinuti na određen broj zaposlenika, pa i samog iskaza kojeg je tužiteljica dala na ročištu glavne rasprave od 18.02.2019.godine jasno je navedeno da je tužiteljici dat otkaz Ugovora o radu zbog ispunjavanja uslova za starosnu mirovinu, a na njen zahtjev (tužiteljice) najprije privremenu, a nakon toga i starosnu. U tom pogledu je pun.tužiteljice istakao u završnoj riječi od 11.04.2006.godine pa i kasnije tokom postupka da tužiteljici pripada pravo na plaću tj. naknade plaće, doprinosa do sticanja prava na mirovinu, a kako je to pravilno i prvostepeni sud u dispozitivu i dosudio u iznosu od 624,32 KM na ime dakle neto plate tj. naknade za 4. mjesec 2014.godine kao i u pogledu doprinosa.

U tom pogledu nisu osnovani žalbeni navodi tužiteljice o nezakonitom prestanku radnog odnosa navodeći da je otkaz Ugovora o radu regulisan prema odredbi iz čl.86. st.1. tač.3. Zakona o radu FBiH (Sl. novine F BiH 43/99, 32/00 i 29/03) budući da navedena odredba reguliše situaciji da radni odnos prestaje radniku po samoj sili zakona, bez volje radnika ispunjavanjem uslova navršavanjem godina života 65 i 20 godina staža osiguranja, odnosno 40 godina staža osiguranja, ako se poslodavac i zaposlenik drukčije ne dogovore. Osnovano tužena tokom postupka a kako to i pravilno prvostepeni sud u svojoj odluci navodi da je osnov prestanka radnog odnosa odlazak tužiteljice u mirovinu (dakle pravo tužiteljice) jer po odredbama iz čl.137. st.3. Zakona o mirovinskom osiguranju Sl.novine FBiH br.29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12) koji je uvažio u tom periodu regulisano je da osiguranik stiče pravo na starosnu penziju-mirovinu kad navršši 55 godina života i 30 godina penzijskog staža a najkasnije do

31.12.2015.godine, a to je tužiteljica iskoristila to podnošenjem zahtjeva za starosnu mirovinu. Odredbom čl.96.st.1. navedenog zakona je propisano da se postupak za ostvarivanje prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja pokreće na zahtjev osiguranika, a stavom 3 istoga člana je propisano da se postupak za ostvarivanje prava iz st.1. i 2. toga člana pokreće i na zahtjev osobe koja smatra da ispunjava uslove za ostvarivanje prava. Dakle, zahtjev za priznavanje prava na starosnu mirovinu podnosi tužiteljica a ne tužena, te je nesporna činjenica da je tužiteljici priznato pravo na starosnu mirovinu sa 03.05.2014.godine.

U tom pogledu pogrešno i tužiteljica smatra da joj radni odnos kod tužene nije prestao odlaskom u mirovinu, a što je navedeno u samoj odluci o prestanku Ugovora o radu. U tom pogledu je i dodatno navođenje kako je to i utvrđeno tokom postupka da je tužena plasirala svoje proizvode u Hrvatsku za tuženu su se stvorili opravdani ekonomski razlozi, da je tužena cijenila sve okolnosti slučaja radi izlaska iz krize premoštenje iste, dogovor sa radnicima je bio, te su ponudili odlazak u mirovinu pojedinim radnicima, pa i tužiteljici a radi ispunjavanja uslova za tada prijevremenu mirovinu. O tome postoji i sudska praksa u pogledu radnika tužene, a koji su u međuvremenu okončani, npr.presuda revizija Vrhovnog suda FBiH br. 68 0 Rs 030672 20 Rev od 11.11.2020.godine kao i presuda istog suda br.68 0 Rs 30668 18 Rev od 15.01.2019.godine kao i druge.

U tom pogledu i odluci o prestanku Ugovora o radu je navedeno da je sastavni dio te odluke pristanak zaposlenice za takvo rješenje njenog radno pravnog statusa tj. umirovljenja.

Žalbeni navod da je prvostepeni sud trebao primijeniti materijalno pravo koje je povoljnije za tužiteljicu nije osnovan, jer se i sama tužiteljica saglasila sa odlukom o prestanku radnog odnosa jer je u odluci navedeno da je dala pristanak za prijevremeno penzionisanje, u tom pogledu sama podnijela zahtjev za prijevremenu penziju, tj. i za sam prestanak radnog odnosa, a kasnije je podnijela i zahtjev za starosnu mirovinu.

Imajući u vidu sve okolnosti datog slučaja u ovoj pravnoj stvari, a na osnovu izvedenih dokaza osnovan je zahtjev tužiteljice u dijelu radi isplate iznosa od 624,32 KM na ime neto plaće za 4. mjesec 2014.godine sa zakonskim zateznim kamatama, počev od 01.05.2014.godine, te obaveza tužene na uplate doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje za 4 mjesec 2014.godine od 280,49 KM do isplate u roku od 15 dana od donošenja presude, dakle u pogledu dosuđenja navedenih iznosa je osnovano jer upravo prava iz MIO osiguranja tj. pravo na mirovinu je tužiteljica konačno ostvarila sa 03.05.2014.godine, što je jasno navedeno u Uvjeranju službe PIO/MIO HBŽ od 07.09.2018.godine, a u Odluci o prestanku Ugovora o radu da je tužiteljici radni odnos prestaje iz razloga ispunjanja uvjeta za starosnu mirovinu, kako je objavljena 29.03.2014.godine, a uvjete za starosnu mirovinu je ispunila 03.05.2014.godine, to je u tom pogledu zahtjev tužiteljice osnovan. Dakle tužiteljica nije mogla otkloniti svoju štetu u pogledu imovine sa 29.03.2014.godine nego tek 03.05.2014.godine.

Nisu pak osnovani žalbeni navodi tužiteljice da njena izjava o prihvatanju uslova za odlazak u mirovinu ima odložni raskidni uslov , a naime da se tužiteljici isplati što veća otpremnina, jer prvostepeni sud tokom postupka saslušanjem direktora tužene u tom pogledu na nesumljiv način utvrdio da tužiteljici pripada otpremnima prema zakonu, a tužiteljica nije tražila pismenim putem veći iznos, dakle isto ne predstavlja tj. nije ugovoren nikakav raskidni uslov.

Nisu osnovani žalbeni navodi tužiteljice da tužiteljica starosnu mirovinu nije stekla 03.05.2014.godine već je stekla po osnovu rješenja Županijske administrativne službe od 13.01.2015.godine, dakle ne 03.05.2014.godine, a što navodno da nije isto, što je svakako zamjena teze jer je jasno iz Uvjerenja Županijske administrativne službe PIO/MIO koji je izveden kao dokaz navedeno da je tužiteljica ostvarila pravo na mirovinu sa 03.05.2014.godine, žalbeni navod tužiteljice da ona smatra da ne može biti lišena prava iz radnog odnosa kojim bi ostvarila najpovoljniju mirovinu tj. očekivanu imovinu a na ime starosne penzije navodeći sa 65 godina radnog staža, na strani 5 žalbe tužiteljice od tačkom 13, (ne postoji takav radni staž) a i odluka o otkazu je zakonita dakle, sama tužiteljica je podnijela zahtjev za starosnu mirovinu jer je za nju to bilo povoljnije, te dakle takav navod nije osnovan.

Žalba tužene u pogledu ožalbene presude koja se odnosi na odluku o troškovima postupka koju tužena posmatra tj. cijeni samo u pogledu kvantitativnog uspjeha, ali imajući u vidu kako kvalitativni tako i kvantitativni uspjeh stranaka u sporu, vijeće ovoga suda smatra da je tužiteljica podnošenjem tužbenog zahtjeva za isplatu iznosa naknade za 4.mjesec kako je to navedeno u činjeničnom stanju, a u pogledu doprinosa za 4.mjesec 2014.godine morala podnijeti tužbu, te je odluka prvostepenog suda u pogledu odluke o troškovima postupka zakonita, te žalba tužene je neosnovana.

Dakle na potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje, pravilno je prvostepeni sud primijenio materijalno pravo, nije napravio niti jednu povredu odredaba ZPP-a, pravilno je odlučio o troškovima postupka koju odluku je obrazložio primjenom čl.383,386 st.2. te čl.396.st.1. 2 i 3 ZPP-a,.

Istaknuti zahtjev tužene na ime dosuđenja troškova sastava odgovora na žalbu u iznosu od 1.080,00 KM plus 17% PDV-a se odbija, jer isti nije bio nužan radi ostvarenja prava tužene.

Radi iznjetog, a na osnovu odredbe iz čl.226.ZPP-a,(Sl. novine F BiH broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/2015) riješeno je kao u dispozitivu presude.

*Predsjednik vijeća,
Vidačak Ozrenka*